यस्माज्जानन् स मन्दात्मा मामसौ नोपसर्पति । तस्मात्तस्मै महादण्डो धार्य्यः स्यादिति मे मतिः ।
॥ यक्षा ऊचुः ॥ द्रुपदस्य सुता राजन् राज्ञो जाता शिखण्डिनी । तस्या निमित्ते कस्मिंश्चित् प्रादात् पुरुषलक्षणं ।
अग्रहीलक्षणं स्त्रीणां स्त्रीभूता तिष्ठते गृहे । नोपसर्पति तेनासौ सव्रीडः स्त्रीस्वरूपवान् ।
एतस्मात् कारणाद्राजन् स्थूणो न त्वाऽद्य सर्पति । श्रुत्वा कुरु यथान्यायं विमानमिह तिष्ठतां ।
आनीयतां स्थूण इति ततो यक्षाधिपोऽब्रवीत् । कर्त्ताऽस्मि निग्रहं तस्य प्रत्युवाच पुनः पुनः । ७५३०
सोऽभ्यगच्छत यक्षेन्द्रमाहूतः पृथिवीपते । स्त्रीस्वरूपो महाराज तस्या व्रीडासमन्वितः ।
तं शशापाथ संक्रुद्धो धनदः कुरुनन्दन । एवमेव भवत्वस्य स्त्रीत्वं पापस्य गुह्यकाः ।
ततोऽब्रवीत् यक्षपतिर्महात्मा यस्माददास्त्वमवमन्येह यक्षान् । शिखण्डिनो लक्षणं पापबुद्धे स्त्रीलक्षणं चाग्रहीः पाप कर्म्मन् ।
अप्रवृत्तं सुदुर्ब्बुद्धे यस्मादेतत् त्वया कृतं । तस्मादद्य प्रभृत्येव स्त्रीत्वं सा पुरुषस्तथा ।
ततः प्रसादयामासुर्यक्षा वैश्रवणं किल । स्थूणस्यार्थे कुरुष्वान्तं शापस्येति पुनः पुनः । ७५३५
ततो महात्मा यक्षेन्द्रः प्रत्युवाचानुगामिनः । सर्व्वान् यक्षगणांस्तात शापस्यान्तचिकीर्षया ।
शिखण्डिनि हते यक्षाः स्वरूपं प्रतिपत्स्यते । स्थूणो यक्षो निरुद्वेगो भवत्विति महामनाः ।
इत्युक्त्वा भगवान् देवो यक्षराजः सुपूजितः । प्रययौ सहितैः सर्व्वैर्निमेषान्तरचारिभिः ।
स्थूणस्तु शापं संप्राप्य तत्रैव न्यवसत्तदा । समये चागमत्तूर्णं शिखण्डी तं क्षपाचरं ।
सोऽभिगम्याब्रवीत् वाक्यं प्राप्तोऽस्मि भगवन्निति । तमब्रवीत्ततः स्थूणः प्रीतोऽस्मीति पुनः पुनः । ७५४०
आर्ज्जवेनागतं दृष्ट्वा राजपुत्रं शिखण्डिनं । सर्व्वमेव यथावृत्तमाचचक्षे शिखण्डिने ।
॥ यक्ष उवाच ॥ शप्तो वैश्रवणेनाहं त्वत्कृते पार्थिवात्मज । गच्छेदानीं यथाकामञ्चर लोकान् यथासुखं ।
दिष्टमेतत् पुरा मन्ये न शक्यमतिवर्त्तितुं । गमनं तव चेतो हि पौलस्त्यस्य च दर्शनं ।
॥ भीष्म उवाच ॥ एवमुक्तः शिखण्डी तु स्थूणयक्षेण भारत । प्रत्याजगाम नगरं हर्षेण महता वृतः ।
पूजयामास विविधैर्गन्धमाल्यैर्महाधनैः । द्विजातीन् देवताश्चैव चैत्यानथ चतुष्पथान् । ७५४५
द्रुपदः सह पुत्रेण सिद्धार्थेन शिखण्डिना । मुदञ्च परमां लेभे पाञ्चाल्यः सह बान्धवैः ।
शिष्यार्थे प्रददौ चाथ द्रोणाय कुरुपुङ्गव । शिखण्डिनं महाराज पुत्रं स्त्रीपूर्व्विणं तथा ।
प्रतिपेदे चतुष्पादं धनुर्वेदं नृपात्मजः । शिखण्डी सह युष्माभिर्धृष्टद्युम्नश्च पार्षतः ।
मम त्वेतच्चरास्तात यथावत् प्रत्यवेदयन् । जडान्धबधिराकारा ये युक्ता द्रुपदे मया ।
एवमेष महाराज स्त्रीपुमान् द्रुपदात्मजः । स सम्भूतः कुरुश्रेष्ठ शिखण्डी रथसत्तमः । ७५५०
ज्येष्ठा काशिपतेः कन्या अम्बा नामेति विश्रुता । द्रुपदस्य कुले जाता शिखण्डी भरतर्षभ ।
नाहमेनं धनुष्पाणिं युयुत्सुं समुपस्थितं । मुहूर्त्तमपि पश्येयं प्रहरेयं न चाच्युत ।
व्रतमेतत् मम सदा पृथिव्यामपि विश्रुतं । स्त्रियां स्त्रीपूर्व्विके चैव स्त्रीनाम्नि स्त्रीस्वरूपिणि ।
न मुञ्चेयमहं बाणमिति कौरवनन्दन । न हन्यामहमेतेन कारणेन शिखण्डिनं ।